

STORTINGET

Representantforslag 33 S

(2017–2018)

fra stortingsrepresentantene Nils T. Bjørke, Heidi Greni, Geir Pollestad og Marit Knutsdatter Strand

Dokument 8:33 S (2017–2018)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Nils T. Bjørke, Heidi Greni, Geir Pollestad og Marit Knutsdatter Strand om styrket beredskap gjennom et sterkere jordvern og beredskapslagring av matkorn

Til Stortinget

Bakgrunn

Mat og nok tilgang til mat er en sentral del av beredskapen. Ved Stortingets behandling av jordbruksmeldingen, Meld. St. 11 (2016–2017), ble matsikkerhet og beredskap tatt inn som et overordnet hensyn for jordbrukspolitikken i innstillingen fra næringskomiteen, jf. Innst. 251 S (2016–2017). Urolige tider gir behov for å satse på alle deler av landets beredskap.

Et sterkere jordvern

For å sikre beredskapen er det viktig å ta vare på jordressursene. Norge har knapphet på matjord og det pågår en betydelig nedbygging av god matjord. En slik utvikling er ikke bærekraftig. Stortinget har vedtatt et mål om at omdisponeringen av matjord innen 2020 skal være nede i 4 000 dekar årlig, jf. Innst. 56 S (2015–2016). Målet skal nås gjennom en gradvis reduksjon i nedbyggingen. Regjeringen har gjort lite for å nå dette målet, og utviklingen har de senere årene gått i feil retning. Flertallet i næringskomiteen slo ved behandlingen av jordbruksmeldingen fast:

«Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, minner om at målet i jordvernstrategien er offensivt, og forutsetter at regjeringen

følger opp de konkrete forslagene i strategien. Flertallet mener fremdriften fra regjeringen så langt har vært for dårlig.»

Det er lite som tyder på at målet om maksimalt 4 000 dekar omdisponering blir nådd innen 2020. Et samlet storting understreket også at målet skulle nås gradvis. Med den negative utviklingen som har vært for omdisponering av dyrka mark siden jordvernstrategien ble vedtatt, så har regjeringen ikke fulgt opp den gradvise reduksjonen som ligger i Stortingets vedtak.

Fylkesmennene har en sentral rolle for å begrense omdisponeringen av dyrka jord. En aktiv oppfølging av jordvernet fra Fylkesmennene er et av de viktigste tiltakene for å redusere nedbyggingen av dyrka mark.

Opsjonsavtaler der utbyggere sikrer seg retten til å kjøpe jord av grunneiere til utbyggingsformål, bidrar til å legge press på dyrka mark. Det haster med å få strammet inn på bruken av opsjonsavtaler.

Ved behandlingen av jordbruksmeldingen hadde næringskomiteen følgende merknad om opsjonsavtaler (Innst. 251 S (2016–2017)):

«Komiteen viser til at Landbruksdirektoratet på oppdrag fra Landbruks- og Matdepartementet i september 2016 la fram en utredning om bruk av opsjonsavtaler om utbygging av dyrka mark og dyrkbar jord. I utredningen foreslås det flere tiltak for å sikre åpenhet rundt – og begrense bruken av – slike avtaler. Komiteen ber regjeringen komme til Stortinget med en egen sak som vurderer forslagene fra Landbruksdirektoratet.»

Beredskapslagring av korn

Matvareberedskap er avgjørende for Norge i en krisetilstand. Selv om Norge i en normalsituasjon har et velfungerende handelssystem, må man være forberedt

på at handelssystemet i kortere eller lengre perioder ikke fungerer optimalt.

Beredskapslagring av korn og mel ble avvirket i 2003. Den sikkerhetspolitiske situasjonen er endret og gjør at det nå er på høy tid å gjeninnføre beredskapslagring av korn.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen snarest mulig gjennomføre de tiltakene som ligger i jordvernstrategien.

2. Stortinget ber regjeringen sørge for at Fylkesmennene sikrer jordvern hensynet gjennom mer aktiv bruk av innsigelser i jordvernsaker.
3. Stortinget ber regjeringen i løpet av våren 2018 legge frem en sak for å sikre åpenhet rundt og begrense bruken av opsjonsavtaler om utbygging av dyrka mark og dyrkbar jord.
4. Stortinget ber regjeringen etablere beredskapslagring av matkorn i løpet av 2018.

11. oktober 2017

Nils T. Bjørke

Heidi Greni

Geir Pollestad

Marit Knutsdatter Strand